

Sygn. akt I C 383/18

WYROK

W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 18 czerwca 2019 roku

Sąd Rejonowy w Człuchowie I Wydział Cywilny w składzie:

Przewodniczący Sędzia Sądu Rejonowego Mirosława Dykier – Ginter

Protokolant stażysta Marta Trzebiatowska

po rozpoznaniu na rozprawie w dniu 18 czerwca 2019 roku w C.

sprawy z powództwa K. P.

przeciwko Skarbowi Państwa Zakładowi Karnemu w C.

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. nie obciąża powoda kosztami procesu.

Pobrano opłatę kancelaryjną

w kwocie zł – w znakach

opłaty sądowej naklejonych

na wniosku.

Sygn. akt I C 383/18

UZASADNIENIE

Powód K. P. w pozwie wniesionym w dniu 27 października 2017 roku domagał się zasądzenia od pozwanego Skarbu Państwa Zakładu Karnego w C. kwoty 25.000,00 zł Uzasadniając roszczenie powód wskazywał, iż kwota ta stanowi zadośćuczynienie w związku z odbywaniem kary pozbawienia wolności w nieodpowiednich warunkach. Roszczenie swoje wywodził z faktu, iż umieszczono go w okresie od 11 sierpnia 2017 roku w celi 409 pawilonu K, w której - jak twierdził - warunki bytowe i metraż były karygodne. Wskazywał, iż zajmowane przez niego górne łóżko nie było wyposażone w zabezpieczenie i drobinkę. W celi, w której karę odbywało czterech osadzonych, były tylko trzy szafki przeznaczone na przechowywanie artykułów spożywczych i przyborów do jedzenia. Powód twierdził, iż z tego powodu musiał przechowywać żywność wraz z odzieżą lub bezpośrednio na podłodze. Powód z faktu, iż w celi były trzy szafki, jeden dwuosobowy stół, przy którym zamontowane były dwa miejsca do siedzenia oraz jeden mały stół z jednym miejscem do spożywania posiłku wywodził, iż cela pierwotnie przeznaczona była do odbywania w niej kary przez trzy osoby. Pozwany wskazywał na małą przestrzeń między sprzętami stanowiącymi wyposażenie celi oraz drzwiami. Jak twierdził - uniemożliwiała to spożywania posiłków przy stole jednocześnie przez wszystkich osadzonych oraz przejście do toalety, gdy inni skazani spożywali posiłek. Zarzucał też, że w kącie sanitarnym brak było szafki sanitarnej na przybory – była tylko jedna taka szafka przeznaczona dla dwóch osób.

Pozwany w odpowiedzi na pozew z dnia 8 października 2018 roku wniósł o oddalenie powództwa. Wskazał, iż powód odbywając karę pozbawienia wolności w celi 409 nie przebywał w warunkach przeludnienia. Cela ta znajduje się

w oddziale mieszkalnym K, w budynku oddanym do użytku w 2008 roku i warunki w niej są bardzo dobre. W celi stałą, pełną zabudową wydzielony jest kącik sanitarny, zapewniający zachowanie pełnej intymności. Pozwany powołał się na rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości 19 grudnia 2016 r. w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych (Dz.U. z 2016 r. poz. 2224) i wskazał, iż cela ta wyposażana była zgodnie z tą regulacją. W każdym kąciku sanitarnym znajdowała się szafka na środki czystości, a nad każdą umywalką - półka na niezbędne kosmetyki. Podkreślił, iż cele wyposażone są zgodnie z w/w rozporządzeniem, tj. mają odpowiednią do liczby osadzonych ilość szuflad podłóżowych, w których to osadzeni przechowują swoje rzeczy osobiste i odzież -zgodną z obowiązującym porządkiem wewnętrznym – Zarządzeniem Nr (...) Dyrektora Zakładu Karnego w C. z dnia 6 lutego 2017 r. w sprawie porządku wewnętrznego w Zakładzie Karnym w C.. Na ścianach zawieszono szafki więzienne - zgodnie z normami wyposażenia w sprzęt kwaterunkowy, a w związku z tym, że jest to pawilon szkolny zostały dodane dodatkowe szafki (po jednej w każdej celi na przechowywanie materiałów szkolnych). Zatem w celi numer 409 zamontowane zostały trzy szafki, zamiast (zgodnie z rozporządzeniem) dwie szafki. Wreszcie w zakresie zarzutów dotyczących zabezpieczeń i drabinki podał, iż przy łóżku obecnie w celi tej zamontowane są drabinki i zabezpieczenia do łóżek. Brak jest jednak możliwości sprawdzenia czy w czasie pobytu powoda były one zdemontowane. Pozwany podkreślił, iż często sami osadzeni odkręcają je od łóżek, na co administracja Zakładu Karnego w C. nie wyraża zgody. Po ujawnieniu takiego braku, drabinki i zabezpieczenia montowane są ponownie. Pozwany podkreślił, że w trakcie odbywania kary pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w C. powód nie składał nigdy żadnych skarg.

Sąd ustalił następujący stan faktyczny

Powód K. P. odbywał karę pozbawienia wolności w Zakładzie Karnym w C. w pawilonie K (...) w celi numer(...) w okresie od dnia 27 lipca 2017 roku do dnia 28 lipca 2017 roku, od dnia 11 sierpnia 2017 roku do dnia 13 lutego 2018 roku, a następnie od dnia 13 lipca 2018 roku do dnia 16 lipca 2018 roku. Cella mieszkalna nr (...) ma powierzchnię 12,35 m⁽²⁾. Cella przeznaczona została do odbywania kary jest przez cztery osoby.

(bezsporne, nadto wydruk z systemu pozwanego z historii rozmieszczenie i przeglądarki pomieszczenie, informacje o pobytach i orzeczeniach k. 62 i 63, 64-69)

Murowany budynek, w którym znajduje się cella 409 oddany został do użytku w 2008 roku.

(dowód: decyzja Powiatowego Inspektora Nadzoru Budowlanego w C. o pozwoleniu na użytkowanie obiektu z dnia 13 lutego 2008 roku k.71)

Wyposażony jest w wentylację grawitacyjną, każda z cel posiada centralne ogrzewanie. Na jednej z kondygnacji budynku zorganizowano dwa pawilony – K III i K IV - cella 409 znajduje się w pawilonie K IV dla osób uczęszczających do szkoły. Każda cella pawilonu K IV ma taką samą powierzchnię i przygotowana została do odbywania kary pozbawienia wolności przez czterech osadzonych W celach wydzielony jest trwałą i pełną zabudową z drzwiami kącik sanitarny.

(dowód: notatka urzędowa z dnia 5 października 2018 roku zeznania świadka T. K. na rozprawie w dniu 18 czerwca 2019 roku w okresie od 00: 05: 22 do 00: 27: 52 – porównaj protokół k. 143)

Wszystkie cele w pawilonie K IV są w taki sam sposób wyposażane i zorganizowane. Na wyposażeniu znajdują się przymocowane na stałe: dwa piętrowe łóżka, większy stół wraz z obrotowymi taboretami i mniejszy stół. Cele wyposażane też są w dwa wolnostojące taborety. Na ścianie zainstalowana jest półka z przeznaczeniem na telewizor. Cella wyposażona jest w trzy wiszące szafki – każda z nich przedzielona w połowie. Pod łóżkami znajdują się cztery podłóżkowe szuflady. W kąciku sanitarnym znajduje się szafka na środki czystości, a nad każdą umywalką - półka na niezbędne kosmetyki.

(dowód: zeznania świadka T. K. na rozprawie w dniu 18 czerwca 2019 roku w okresie od 00:05:22 do 00:27:52 oraz zeznania świadka E. S. (1) na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 roku w okresie od 00:27:01 do 00:43:26 – porównaj protokół k.105v)

W celi 409 powód zajmował górne łóżko. W okresie pobytu od 11 sierpnia 2017 roku przy łóżku powoda nie zainstalowano zabezpieczeń i drabinki.

(dowód: zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 roku w okresie od 00:04:39 do 00:26:55 – porównaj protokół k. 104v-105).

W okresie osadzenia w celi 409 powód nie uczęszczał do szkoły. Przy pawilonie K zorganizowane są dwa pola spacerowe oraz boisko sportowe. Powód 2 – 3 razy w tygodni korzystał z zajęć na siłowni.

(dowód: zeznania świadka M. K. na rozprawie w dniu 24 stycznia 2019 roku w okresie od 00:04:39 do 00:26:55 – porównaj protokół k. 104v-105)

Sąd zważył, co następuje.

Roszczenie powoda nie zasługuje na uwzględnienie. Powód kwestionował warunki odbywania kary pozbawienia wolności w cel nr 409, określając je jako karygodne i nie do przyjęcia. Wskazywał, iż niezapewnienie metrażu oraz warunków bytowych i sanitarnych uzasadnia roszczenie o zadośćuczynienie w wysokości dochodzonej pozwem. Takie uzasadnienie roszczenie odwołuje się więc do regulacji ochrony dóbr osobistych skazanego, w szczególności naruszenia prawa do godnego odbywania kary pozbawienia wolności.

Zaznaczyć należy, że na gruncie prawa polskiego można uzasadnić żądanie z tytułu zadośćuczynienia regulacją wynikającą z art. 24 kc w zw. z art. 448 kc, bowiem pozwany zobowiązany był do zapewnienia powodowi warunków bytowych i sanitarnych, w których godność powoda nie byłaby naruszana.

Zauważyć jednak należy, iż na styku praw jednostki a praw zagwarantowanych ogółowi niejednokrotnie dochodzi do problemu ograniczenia uprawnień jednostkowych celem zagwarantowania prawa ogółu, bądź też odwrotnie. W przypadku gdy dojdzie do konieczności ograniczenia praw jednostki, ograniczenia te muszą być każdorazowo uznane za niezbędne (konieczne) w demokratycznym państwie prawnym, ze względu na interes bezpieczeństwa publicznego, ochronę porządku prawnego lub prawa i wolności innych osób. Ograniczenia te precyzuje Konstytucja (art. 31 ust. 3 i art. 41 ust. 1), a także przepisy prawa międzynarodowego, które zostały ratyfikowane przez Polskę (w tym art. 9 Międzynarodowego Paktu Praw Obywatelskich i Politycznych czy art. 5 Europejskiej Konwencji o Ochronie Praw Człowieka i Podstawowych Wolności).

Odnoszące te zasady do sytuacji powoda stwierdzić należy, że żadne z dóbr osobistych, nie mają charakteru absolutnego - bezwzględnego. W określonych przypadkach przepisy prawa mogą bowiem przewidywać ich uzasadnione ograniczenie. Do takiego uzasadnionego przypadku zaliczyć należy także stan jakim jest okres odbywania kary pozbawienia wolności. Oczywistym jest, iż już sama istota kary pozbawienia wolności polega na czasowym ograniczeniu dóbr osobistych. Ograniczenie to jednakże, jak sama nazwa wskazuje, nie ma charakteru całkowitego. Następuje tylko w tym zakresie, w jakim jest to konieczne dla zapewnienia realizacji dobra chronionego przez państwo, w tym zakresie, w jakim ograniczenie to można uznać jako normalny element kary pozbawienia wolności.

Obecnie brak jest przepisów rangi międzynarodowej, które regulowałyby ściśle kwestię warunków bytowych osób pozbawionych wolności. Brak jest przepisów, które w sposób konkretny wskazywałyby jakie ściśle określone warunki powinny obowiązywać w zakładach karnych państw sygnatariuszy. Wiele z nich wskazuje natomiast jakie ogólne standardy powinny spełniać pomieszczenia mieszkalne, dostrzegając ich znaczenie dla realizacji celów całości systemu penitencjarnego.

W tych okolicznościach każde z państw, w tym Polska, we własnym zakresie reguluje kwestie bytowe skazanych. Normy te są zmienne, zależne od wypadkowej uwarunkowań kulturowych, społecznych oraz ekonomicznych kraju. Każdorazowo jednak spełniają one przyjęte minima gwarancji praw jednostki, pomimo ich ograniczenia.

W Polsce zasady odbywania kary pozbawienia wolności regulowała w okresie, w którym zgodnie z twierdzeniami powoda miało dojść do naruszenie jego dóbr osobisty, przede wszystkim ustawa z dnia 6 czerwca 1997 roku kodeks karny wykonawczy (Dz.U. Nr 90 poz. 557 z póź. zmian.). Porusza ona między innymi takie kwestie jak cele wykonywania kary, rodzaje zakładów karnych, zasady wykonywania kary i jej indywidualizacja, prawa i obowiązki skazanego, zatrudnienie, nauczanie, działalność kulturalno-oświatową itp. Szczególne znaczenie z punktu widzenia zarzutów podniesionych przez powoda ma art. 110 § 2 kkw, w jego ramach ustawodawca zagwarantował, iż w celach mieszkalnych powierzchnia przypadająca na jednego skazanego nie może wynosić mniej niż 3 m. kw., cele muszą być wyposażone w odpowiedni sprzęt zapewniający warunki higieny, dostateczny dopływ świeżego powietrza i odpowiednią temperaturę i oświetlenie. Realizując delegację ustawową z art. 249 § 3 ust. 2 kkw Minister Sprawiedliwości rozporządzeniem z dnia 19 grudnia 2016 roku (Dz.U. z 2016 roku pozycja 2224), obowiązujące od 1 stycznia 2017 roku w sprawie warunków bytowych osób osadzonych w zakładach karnych i aresztach śledczych określił w sposób szczegółowy warunki bytowe dla osób osadzonych w warunkach izolacyjnych. W jego ramach uregulował kwestię przyznawanej osadzonym odzieży, obuwia, pościeli, środków higieny, konserwacji oraz sprzętu stołowego, jak też normy wyposażenia w sprzęt kwaterek cel mieszkalnych, miejsc i innych pomieszczeń w zakładach karnych.

Reasumując, rozporządzenie to wraz z powołanym przepisem kkw to podstawowe akty prawne gwarantujące więźniom w Polsce przewidziane przez polskiego ustawodawcę tzw. standardy odbywania kary pozbawienia wolności. Są one sui generis idealnym wzorcem polskiego ustawodawcy, który powinien być każdorazowo zapewniony osobom osadzonym, jako gwarancja zapewnienia pewnej równowagi pomiędzy prawami jednostki a koniecznością ich ograniczenia dla potrzeb ogółu.

Zastrzec jednak należy, iż samo naruszenie norm nie może prowadzić do konstatacji, iż doszło do naruszenia konkretnego dobra osobistego. Brak jest w tym zakresie w opinii sądu automatyzmu. Dobro osobiste samo w sobie bowiem nie jest wprost powiązane z normą prawną gwarantującą minimalne standardy dla osób odbywających karę pozbawienia wolności. Normy te mają jedynie gwarantować przestrzeganie dóbr osobistych. Ich naruszenie nie musi oznaczać, iż konkretne dobro osobiste rzeczywiście zostało naruszone, niewątpliwie jednak może prowadzić do takiegoż ustalenia in concreto. Badając warunki osadzenia należy uwzględnić ich skumulowane skutki oraz specyfikę zarzutów zgłaszanych przez skarżącego.

Dla przyjęcia odpowiedzialności za zadośćuczynienie z tytułu naruszenia dóbr osobistych zgodnie z art. 24 kc konieczne jest zaistnienie 3 przesłanek, a więc oprócz bezprawności działania sprawy również dwie inne przesłanki, tj.:

1. istnienia dobra osobistego podlegającego ochronie,
2. jego naruszenia lub zagrożenia.

Bezprawność działania pozwanego jest objęta domniemaniem prawnym, co oznacza, że powód nie musi jej wykazywać. Samo zaś stwierdzenie bezprawności zachowania pozwanego jest tylko jedną z trzech przesłanek jego odpowiedzialności. Nie może więc samo przez się prowadzić do odpowiedzialności pozwanego. Odpowiedzialność ta powstaje dopiero z chwilą jednoczesnego spełnienia powyższych trzech przesłanek.

Zgodnie z ogólną zasadą dowodową wyrażoną w art. 6 kc i art. 232 kpc - w przedmiotowej sprawie ciężar wykazania istnienia dobra osobistego podlegającego ochronie oraz faktu jego naruszenia spoczywał na powodzie jako osobie, która z faktów tych wywodzi określone skutki prawne. Powód mógł wykazać powyższe fakty wszelakimi dowodami. W przypadku zaś skutecznego wykazania naruszenia dobra osobistego pozwany mógłby zwolnić się z odpowiedzialności

dopiero poprzez wykazanie, iż jego działanie (zaniechanie) nie miało charakteru bezprawnego – tj. było zgodne z wiążącym go prawem (domniemanie bezprawności działania).

Zważywszy na powyższe podkreślić należy, iż przy ocenie czy doszło do naruszenia dobra osobistego każdorazowo koniecznym jest kompleksowe zbadanie wszystkich warunków pobytu skazanego w zakładzie karnym. Powód w procesie dowodzenia nie może więc ograniczyć się jedynie do wykazania nieznacznych odstępstw od przyjętych przepisów. Te bowiem jak zaznaczono co do zasady nie mogą świadczyć o naruszeniu tegoż dobra.

W niniejszej sprawie w celu wykazania zasadności roszczenia powód powinien wykazać więc przede wszystkim, iż odbywał karę w kwestionowanych przez siebie warunkach. Zdaniem sądu – pomimo pouczenie o obowiązkach procesowych, w tym konieczności wykazania okoliczności, z których strona wywodzi skutki prawne (pouczenie na rozprawie w dniu 6 grudnia 2018 w okresie od 00:00:48 do 00:06:04) – powód nie sprostował temu ciężarowi w zakresie warunków przedstawianych odmienne niż, te które w niniejszej sprawie wskazywał pozwany.

Podstawowe zarzuty powoda dotyczyły zbyt małej przestrzeni w celi. W zakresie tego zarzutu pozwany zaprzeczył, aby powód odbywał karę w warunkach przeludnienia. Wskazał – oparciu o prowadzoną dokumentację - iż powierzchnia celi 409 wynosi 12,35 m², a ponieważ cela ta przeznaczona jest dla czterech osób, warunki w zakresie zapewnienie wymaganej powierzchni zostały spełnione. Pozwany nie kwestionował twierdzeń co do powierzchni celi, a karę odbywał wraz z trzema innymi skazanymi. Brak jest podstaw do przyjęcia, aby powierzchnia 409 przypadająca na jednego osadzonego wynosiła mniej niż 3 m², a więc aby nie zapewniona została norma przewidziana w art. 110 § 2 kkw. Nawet gdy subiektywnie powód oceniał, iż przestrzeń w celi, którą zajmował była za mała, umieszczenia w takich warunkach nie można uznać za bezprawne.

W zakresie wyposażenia celi powód zarzucał, iż liczba szafek dla skazanych była nieodpowiednia. Kwestię wyposażenia celi mieszkalnej w szafki reguluje powołane rozporządzenie Ministra Sprawiedliwości z dnia 19 grudnia 2016 roku. W tabeli nr 1 stanowiącej załącznik do rozporządzenia w przypadku szafek więziennych określono jedynie, iż na osobę osadzoną przypadać powinno nie mniej niż 0,03 m² kubatury szafki. Pozwany wskazał, iż normę spełniają już dwie spośród zamontowanych w celi 409 szafek (szafki przedzielone były w połowie dla wydzielenia powierzchni dla każdego z czterech osadzonych). Natomiast dodatkowa szafka zamontowana była w związku z przeznaczeniem celi dla osób kształcących się. Powód wywodził również, że nie mógł korzystać z szafki tak jak inni skazani, musiał trzymać swoje rzeczy – żywność i naczynia – na podłodze albo z odzieżą. Jak twierdził przesłuchiwany informacyjnie na rozprawie w dniu 6 grudnia 2018 roku (w okresie od 00:06:04 do 00:22:22), gdy został skierowany do odbywania kary w tej celi wszystkie szafki były już zajęte i nie domagał się dopuszczenie do używania szafki, aby nie powodować konfliktu. Okoliczności te nie znajdują potwierdzenie w zgromadzonym w sprawie materiale dowodowym. W szczególności nie wynika to z zeznań świadka M. K. zawnioskowanego przez pozwanego w celu wykazania wywodzonych twierdzeń, który odbywał z powodem karę pozbawienie wolności w tym okresie w celi 409 wynika. Świadek ten zeznał w szczególności, iż sprzęt - w tym szafki -skazani starali się dzielić do używania po równo, uwzględniając potrzeby każdego z nich i między powodem a pozostałymi osadzonymi nie było wówczas żadnych konfliktów związanych z podziałem sprzętu do używania.

Z ustaleń wynika również, że wskazywane przez powoda jako nieodpowiednie wyposażenie kąjka sanitarnego odpowiada wymogom rozporządzenia z dnia 19 grudnia 2016 roku. W kąjku zainstalowano bowiem zarówno półkę na przybory toaletowe jak i szafę na środki czystości, co odpowiada normom wynikającym z tabeli nr 1 załącznika do wskazanego rozporządzenia.

W treści pozwu powód uzasadniając swoje stanowisko, iż powierzchnia celi jest zbyt mała dla osadzenie w niej czterech skazanych odwoływał się do wyposażenie celi, które jego zdaniem wskazywała na przystosowania pierwotnie tego pomieszczenie do odbywania tam kary najwyżej przez trzy osoby. Oprócz liczby szafek, która jego zdaniem na to właśnie wskazywała, powód odnosił się do przygotowanych miejsc do spożywania posiłku. Duży stół określał jako dwuosobowy wraz z dwoma miejscami do siedzenie, a mały stół jako jednoosobowy, z jednym miejscem do spożywania posiłku. Dopiero w toku informacyjnego przesłuchania powód sformułował wprost zarzut, iż cela nie była wyposażona

w odpowiednia liczbę taboretów- zamiast wymaganych czterech w celi znajdowały się tylko trzy. Wywodził, iż z tego powodu nie zagwarantowano dostatecznej liczby miejsc do spożywania posiłków – do spożywania posiłku były bowiem trzy miejsca – dwa przytwierdzone do dużego stały taborety i jeden wolny taboret. Powód zaznaczył, jednak że przy kolejnym osadzeniu w tej celi w lipcu 2018 roku cela wyposażona już była w cztery taborety, z tym że gdy wówczas przybył na celę na jednym z tych taboretów stał telewizor, albowiem ustawienie telewizora na półce zamontowanej z przeznaczeniem pod telewizor nie umożliwiało wszystkim osadzonym oglądanie telewizji z łóżka.

Okolicznościom co do nie wyposażenia celi w wymaganą liczbę taboretów zaprzeczył pozwany. Na powódzie spoczywał więc obowiązek wykazania tej okoliczności. Jako dowód w sprawie powód przedstawił w tym zakresie zeznania świadka M. K.. Świadek ten, co prawda stwierdził, iż chyba w celi były wówczas tylko trzy taborety. Przedstawi jednak zupełnie inaczej niż powód sposób ich wykorzystywania. Wskazał mianowicie, iż wolny, nieprzytwierdzony do stołu taboret nie był wykorzystywany – jak wskazywał powód w pozwie - do spożywania posiłku przy małym stole, lecz już podczas tego pobytu na taborecie tym stał telewizor. Zgodnie ze stanowiskiem świadka do dyspozycji przy spożywaniu posiłków pozostawały, więc dwa taborety. Rozbieżności w stanowiskach świadka i powoda w tym zakresie nie dają podstaw do uznania w tej części zeznań świadka za pozwalających na uznania ich za wiarygodne i przez to za wykazane okoliczności wywodzonych przez powoda dotyczących nieodpowiedniego wyposażenia celi w taborety.

Wreszcie w zakresie zarzutów powoda dotyczących nie zainstalowania przy łóżku drabinki i zabezpieczeń, pozwany okoliczności tej zdecydowania nie zaprzeczył. Wskazał jedynie, iż brak jest możliwości sprawdzenia czy w czasie pobytu powoda były one zdementowane, albowiem osadzeni często sami odkręcają to wyposażenia, bez zgody administracji zakład karnego - po ujawnieniu braków wyposażenia to jest instalowane ponownie.

Okoliczności związanej z barakiem tego wyposażenia była również przedmiotem dowodu z zeznań świadka M. K., który w tym zakresie w jednoznaczny sposób potwierdził, iż zarówno przy łóżku powoda jak i przy jego łóżku nie było drabinek. Okoliczność związanej z nie zamontowaniem drabinek przy łóżku w pawilonie K IV potwierdził również świadek E. S. (2), który był osadzony w tym pawilonie, lecz w innej celi i w innym okresie. Konsekwentne i spójne z pozostałym materiałem dowodowym stanowisko świadków oraz brak jednoznacznego stanowiska w tym zakresie pozwanego, pozwala uznać za wykazane twierdzenie powoda, iż przy jego łóżku w spornym okresie brak było drabinki. Tymczasem powołane rozporządzenie z dnia 19 grudnia 2016 roku w załączniku stanowiącym tabelę nr 1 dookreśla, że w przypadku piętrowania łóżek, łóżko górne powinno być zabezpieczone barierką oraz wyposażone w drabinkę.

W tym miejscu powołać jednak należy ustalone w oparciu o jednoznaczne i spójne zeznania świadka T. K. kwatermistrza Oddziału, na który składa się min. pawilon K IV, okoliczności związane z demontowaniem tego wyposażenia. Świadek ten wskazał, iż nagminnie powtarzają się sytuacje, w które osadzeni na tym pawilonie sami demontują drabinkę i mocują ją z innej strony łóżka tak, by nie przeszkadzała. Wołą bowiem nie korzystać z drabinek przy wchodzeniu i schodzeniu z łóżka. Dodał, iż wielokrotnie skazani niechętnie odnoszą się do działań pozwanego polegających na ich mocowaniu w prawidłowy sposób i ponownie umieszczają drabinkę przy łóżku od strony ściany. Świadek dodał też, iż w razie zgłoszenia zdementowania drabinki przez skazanego, jest ona w prawidłowy sposób mocowana przez zatrudnione przez pozwanego osoby. Świadek przyznał, iż problem ten trwa od dłuższego czasu i występował również w okresie osadzenia powoda na tym pawilonie.

Zauważyć należy, że powód w informacyjnym przesłuchaniu wskazywał, że wielokrotnie informował funkcjonariuszy pozwanego o zaistniałej sytuacji i domagał się, aby funkcjonariusze zamontowali drabinkę. Twierdził, iż często mówił o tym oddziałowym, a ponieważ to nie przyniosło skutku, napisał wniosek w tej sprawie do kwatermistrza. Na okoliczności te powód nie przedstawił jednak żadnych dowodów. Zauważyć należy, że informacyjnie przesłuchiwany powód początkowo nie potrafił sprecyzować kiedy i do których funkcjonariuszy zwracał się do w tej sprawie. Wskazywał, że oddziałowi zmieniają się, w szczególności przy osadzeniu od lipca 2018 roku i później byli już inni oddziałowi. W zakresie pisemnego wniosku wskazał jedynie, iż złożył go w 2017 roku. Na pytanie pełnomocnika pozwanego wskazującego, iż w tym zakresie zamierza zainicjować postępowanie dowodowe, aby przesłuchać funkcjonariuszy, pozwany nie doprecyzował tych okoliczności, podając jedynie, iż oddziałowym zgłaszał problem na samym początku pobytu, nie pamiętał też kiedy skierował pismo do kwatermistrza orientacyjnie jedynie wskazując, iż

mogło to być w lipcu bądź w sierpniu. Są to okoliczności istotne dla rozstrzygnięcia sprawy i powód składając pozew w niniejszej sprawie już w październiku 2017 roku, a więc w krótkim okresie po osadzeniu go w kwestionowanych warunkach powinien poprzez własne działania – chociażby zawarcie twierdzeń o tych okolicznościach w pozwie – umożliwić przeprowadzenie ustaleń co do tych okoliczności.

Tymczasem przeprowadzone w sprawie dowody nie dają podstaw do ustalenia wywodzonych przez powoda okoliczności dotyczących zgłaszania wniosków do funkcjonariuszy pozwanego i ich ignorowania. W szczególności nie potwierdził tego osadzony wówczas z powodem świadek M. K., który wskazał, iż nic nie wie czy powód informował funkcjonariuszy pozwanego o zaistniałej sytuacji. Z zeznań aktualnego kwatermistrza T. K., który wskazał, iż przed przesłuchaniem zapoznał się z dokumentacją oddziału związaną ze składanymi skargami, wynika iż, nawet w protokołach comiesięcznych komisji wizytacyjnych z okresu spornego pobytu pozwanego brak jest informacji o zgłaszanych problemach związanych z wyposażeniem celi w tym brakiem drabinek.

Niewątpliwie powołane przepisy regulujące wyposażenie cel mieszkalnych określają wymóg wyposażenie piętrowanych łóżek w zabezpieczenie i drabinki. Ich brak w wyposażeniu powoduje odstępstwo od tej normy.

Jak już jednak wskazano nie każde odstępstwo od normy w zakresie warunków odbywania kary uzasadnia stwierdzenie naruszenie dobra osobistego, skazanego uzasadniającego zasądzenie z tego tytułu zadośćuczynienie. Ocenę tę można wywodzić, gdy cierpienia i upokorzenie przekraczają konieczny element cierpienia wpisanego w odbywanie kary pobawienia wolności, zwłaszcza przy bierności zakładu karnego, który nie dba o poprawę warunków odbywania kary. Istotną kwestią jest rozgraniczenie dolegliwości, jakie są nieuniknione i nieodłącznie związane z pobytem w placówce penitencjarnej od tych, które wykraczają poza dolegliwości związane bezpośrednio z pozbawieniem wolności, stanowią udręczenie i skutkują naruszeniem dóbr osobistych.

W niniejszej sprawie brak jest podstaw, aby tak ocenić sytuację powoda. Zauważyć należy, iż wyposażenie łóżka w zabezpieczenie i drabinki nie był posprzęgane przez społeczność osadzonych jednoznacznie – dla niektórych była to sytuacja pożądana – sami doprowadzali do usunięcia tych elementów, gdy funkcjonariusze pozwanego po stwierdzeniu nieprawidłowości doprowadzali do zainstalowania tych elementów we właściwym miejscu. Sam powód nie określił w jaki sposób do sytuacja naruszała jego dobra osobiste, nie wskazał konkretnych sytuacji związanych z brakiem tego wyposażenie, które wskazywać by mogły na naruszenie jego dóbr w wyniku korzystania z łóżka bez zabezpieczenie czy bez drabinki. Co prawda przesłuchany informacyjnie wskazał, iż schodząc z górnego łóżka „naderwał mięsień w nodze i przepisane mu został przez lekarz dolne łóżko”. Okoliczność taka nie została jednak ustalona, w szczególności powód nie wykazał, aby uległ jakiegokolwiek kontuzji w spornym okresie odbywania kary. Zauważyć należy, iż w okresie tym powód miał 34 lat, był sprawnym mężczyzną – jak wynika z zeznań świadka M. K. wspólnie z powodem dwa, trzy razy w tygodniu korzystali z zajęć w siłowni. W trakcie odbywania przez nich kary w tej celi opuścił ją jeden ze skazanych zajmujących dolne łóżko i łóżka tego powód nie zajął.

W tej sytuacji brak jest podstaw do uznania naruszenie dóbr osobistych pozwanego. Nie daje do tego podstaw jedyna potwierdzona w toku procesu nieprawidłowość polegająca na braku zabezpieczeń i drabinki przy łóżku. Tym bardziej, iż zarzuty powoda dotyczą odbywania przez niego kary w pawilonie K, który zorganizowany jest w nowym budynku oddanym do użytku w 2008 roku i przeznaczonym dla osób kształcących się. Warunki w tym pawilonie – jak przyznał świadek E. S. (2) – są zdecydowanie lepsze niż w innych oddziałach Zakładu Karnego w C.; cele są czyste, wyposażone w nowy sprzęt i urządzenia. Pawilon przeznaczony jest i wyposażony z przeznaczeniem dla osób kształcących się, a powód mimo że nie podejmował nauki w pawilonie tym został osadzony. Korzystać mógł - i korzystał - min. z boiska sportowego wyposażonego w siłownię.

Wobec powyższego stwierdzić należy, że powód nie wykazał iż doszło do naruszenia jego dóbr osobistych więc brak jest podstaw domagania się przez niego ochrony w oparciu o art. 24 kc w związku z art. 448 kc, co skutkowało oddaleniem powództwa.

O kosztach orzeczono na podstawie art. 102 kpc uznając, że charakter dochodzonego roszczenie – zadośćuczynienie za doznaną krzywdę, z którym łączy się subiektywne odczuwania krzywdy oraz prowadzenie procesu w okresie izolacji powoda - uzasadnia zastosowania tego przepisu.